

จิตติมา คิมสุขศรี: องค์การทางสังคมและการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการ: กรณีศึกษาศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. (SOCIAL SERVICE AGENCY AND VOCATIONAL REHABILITATION FOR DISABLED PERSONS: A CASE STUDY OF PHRA PRADANG VOCATIONAL REHABILITATION CENTRE FOR THE DISABLED PEOPLE, SUMUT PRAKAN PROVINCE) อ. ที่ปรึกษา: ดร. นฤมล บรรจงจิตร, 226 หน้า.

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงในการตอบสนองนโยบายของรัฐเกี่ยวกับการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพคนพิการ วิเคราะห์รูปแบบและกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการของศูนย์ ฯ และความคิดเห็นของคนพิการเกี่ยวกับการตอบสนองความต้องการและการให้บริการ รวมทั้งประเมินผลที่คนพิการได้รับทางด้านเศรษฐกิจและสังคมภายหลังจากผ่านกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพของศูนย์ ฯ ในการศึกษาใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การจัดสนทนากลุ่ม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม โดยมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง คนพิการที่กำลังอยู่ระหว่างการฟื้นฟูอาชีพ และคนพิการที่ผ่านกระบวนการฟื้นฟูอาชีพจากศูนย์ ฯ ไปแล้ว

ผลการศึกษาพบว่า บทบาทการดำเนินงานของศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดงแบ่งได้ 3 ด้าน คือ (1) **ด้านการให้บริการ** พบว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสังคม มีผลต่อความเปลี่ยนแปลงของคนพิการที่เข้ารับบริการ เช่น ทำให้คนพิการมีสภาพจิตใจที่ดีขึ้น กล้าแสดงออก กล้าเข้าสังคม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความปกติสุข (2) **ด้านการฟื้นฟูสมรรถภาพทางอาชีพ** พบว่า ศูนย์ ฯ ยังขาดบุคลากรผู้ถ่ายทอดวิชาชีพที่มีความรู้ทางเทคโนโลยีที่ทันสมัย ในขณะเดียวกัน วัสดุอุปกรณ์ในการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ และหลักสูตรยังไม่ทันสมัย ทำให้เมื่อผู้เข้ารับบริการฟื้นฟู ฯ จบออกไปแล้ว ไม่สามารถนำความรู้มาใช้ได้ในสถานการณ์จริงที่มีความเปลี่ยนแปลงไป (3) **ด้านการสร้างและประสานเครือข่าย** เป็นบทบาทที่ศูนย์ ฯ เริ่มมีการดำเนินงานใน "เชิงรุก" โดยเน้นให้คนในชุมชนสามารถดูแลคนพิการในชุมชนของตนเองได้

ส่วนผลทางด้านเศรษฐกิจและสังคมภายหลังที่คนพิการผ่านกระบวนการฟื้นฟูสมรรถภาพจากศูนย์ ฯ แล้ว พบว่า คนพิการมีการพึ่งตนเองได้ในระดับที่แตกต่างกันไป โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่ง สามารถพึ่งตนเองได้ คือ มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ และมีเงินออม รวมทั้งสามารถช่วยเหลือสังคมได้ กลุ่มที่สอง พึ่งตนเองได้ แต่ยังไม่มียอดเงินเหลือเก็บ กลุ่มที่ 3 ไม่สามารถพึ่งตนเองได้ เนื่องจากมีสภาพความพิการที่รุนแรง จากผลการศึกษาในส่วนนี้พบว่า ศูนย์ ฯ มีส่วนที่ช่วยให้คนพิการมีความรู้ความสามารถที่จะออกไปประกอบอาชีพในสังคมภายนอกและสามารถเลี้ยงตนเองได้ แต่ระดับการพึ่งตนเองของคนพิการขึ้นอยู่กับสภาพความพิการ และขีดความสามารถในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล

KEY WORD: SOCIAL SERVICE AGENCY / REHABILITATION / DISABLED PERSONS /

PHRA PRADANG VOCATIONAL REHABILITATION CENTRE. JITTIMA KIMSUKSRI:

SOCIAL SERVICE AGENCY AND VOCATIONAL REHABILITATION FOR

DISABLED PERSONS: A CASE STUDY OF PHRA PRADANG VOCATIONAL

REHABILITATION CENTRE FOR THE DISABLED PEOPLE, SUMUT PRAKAN.

THESIS ADVISOR: NARUEMOL BUNJONGJIT, Ph.D., 226 pp.

There are three objectives of this research. First, it aims to study the response of the role of Phra Pradang Vocational Rehabilitation Centre for the Disabled People to the state policy about vocational rehabilitation for disabled persons. The second purpose was to analyze forms and process of vocational rehabilitation for the Disabled People and the opinion of the disabled persons about the response to their needs and the service of the centre. Finally, this research estimated the results of the economy and the social after the disabled persons passed vocational rehabilitation procession. The data were collected from documents research, key informant interview, in-depth interview, focus group and non-participant observation.

As the result, (1) Servicing: the research found that the service of the centre affected on the development of disabled persons who attend the program: they have to better psychological condition, more confidence, more social and more social contacts. (2) Vocational Rehabilitation for the Disabled People: the center lacked the specialists of modern knowledge and technologies. Moreover, educational supplies were not enough to disabled persons. As a result, the participants of this centre couldn't apply the knowledge they gained during the treatment in their daily life. (3) Making and Social Networking: which is the new role of this centre that management in proactive working by having service for community to take care disabled people by themselves?

In the aspect of economics and society, after the disabled persons passed vocational rehabilitation procession, the research resulted in 3 groups: 1. the disabled person who can rely on oneself, have the saving deposits and helping the social. 2. The disabled person who can rely on one self but still have no the saving deposits. 3. The disabled person who can not rely on oneself. Almost of the disabled person can rely on oneself. They have the occupation, income continuously which the disabled person in this group has will deformation state not severely extremely, receiving any chances and the supporting from the social. They know how to develop themselves regularly. The disabled person who can not rely on oneself because of deformation state extremely that is severe makes can not rely on oneself.